

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/233/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1717203614
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kučerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1717203614.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a sudcov JUDr. Martina Murgaša a Mgr. Jany Janics Bajánkovej v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692 proti žalovanej: V. Č., N.. XX.XX.XXXX, C. A. K. XX, o zaplatenie 3.743,75 eur s prísl. na odvolanie žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 14.3.2019, č. k. 4Csp/55/2017 - 141, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, ako aj v napadnutej vyhovujúcej časti čo do výroku o splatnosti pohľadávky **p o t v r d z u j e**.

Žiadnej zo strán sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie 160,- eur a v tejto časti priznal žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania; žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 4.571,51 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 7.7.2018 do zaplatenia v mesačných splátkach po 80,- eur splatných vždy do 15 dňa kalendárneho mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku až do úplného splatenia dlhu pod hrozbou straty výhody splátok; vo zvyšnej časti žalobu zamietol; žalobcovi priznal vo veci samej nárok na pomernú časť náhrady trov konania a žalobcovi priznal vrátenie súdneho poplatku 9,80 eur prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s.

2/ Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie skutkovo zistil, že dňa 2.3.2010 žalovaná (dĺžnik) uzavrela s Poštovou bankou a.s. (veriteľom a právnym predchodcom žalobcu) písomnú zmluvu o úvere „Zbavte sa starých pôžičiek“, na základe ktorej veriteľ poskytol dĺžnikovi úver 5.900,- eur za účelom splatenia predchádzajúcich 2 úverov žalovanej z úverových zmlúv č. XXXXXXXXXXXX P. Č.. XXXXXXXXXXXX a žalovaná sa ho zaviazala splatiť spôsobom dohodnutým v zmluve, spolu s úrokom 19% ročne a poistným (základný súbor poistenia) v 70-tich mesačných splátkach po 149,07 eur, od 5.4.2010 do 5.1.2016, vždy k 5. dňu v mesiaci. Podľa zmluvy hodnota RPMN bola 20,74%, hodnota priemernej RPMN 19,11%, celková výška nákladov úveru 3.884,22 eur. Spolu tak mala žalovaná pri riadnom splácaní úveru splatiť veriteľovi sumu 9.784,22 eur. Žalovaná porušila zmluvne dohodnuté podmienky splácania úveru a ku dňu 29.4.2014 sa dostala do omeškania viac ako 3 mesiace so splátkami úveru vo výške 1.974,- eur, poplatkov vo výške 47,02 eur a poistného vo výške 24,21 eur. Upozornením, vykonaným v súlade s § 53 ods. 9 Obč. Zák., veriteľ vyzval žalovanú na doplatenie omeškaných splátok v lehote do 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy s upozornením, že v prípade nezaplatenia vyhlási predčasnú splatnosť úveru. V písomnej výzve zo dňa 16.5.2014, pôvodný veriteľ / banka/ oznámil žalovanému predčasné zosplatenie úveru ku dňu 16.5.2014 a vyzval ho na splnenie dlhu z úverovej zmluvy vo výške 4 781,85 eur, pozostávajúcej z: dlžnej istiny 3.743,75 eur, úrokov 963,55 eur, poplatkov za upomienky 50,34 eur a poistného 24,21 eur, v lehote do 10 kalendárnych dní od

doručenia tejto výzvy. Predmetná zásielka sa vrátila odosielateľovi späť s pozn. „neznámy“. Žalovaná po predčasnom zosplatnení úveru, resp. po podaní žaloby na súd, uhradila sumu 160,- eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2017 zo dňa 13.6.2017 Poštová banka a.s., ako postupca, postúpila na žalobcu, ako postupníka pohľadávku proti žalovanej vo výške istiny 3 743,75 eur, bežných úrokov 3 631,18 eur, poplatkov 0,- eur.

3/ Za tohto skutkového stavu dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca osvedčil svoju aktívnu vecnú legitímáciu zmluvou o postúpení pohľadávok, vrátane identifikácie postupovanej pohľadávky voči žalovanej (§ 524 ods. 1, 2 Obč. zák.), čím preukázal prechod práv z úverového vzťahu (uznesenie NS SR sp. zn. 1MCdo/11/2012). Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že sporná Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d/ Obch. Zák. tzv. absolútnym obchodom, avšak právne vzťahy vzniknuté z tohto zmluvného vzťahu sa spravujú ust. Občianskeho zákonníka (§52 ods. 1,2,3,4, § 54 ods. 1, 2 Obč. zák.) vzhľadom na povahu účastníkov a zmluvného vzťahu. Uviedol, že predmetná úverová zmluva je v zmysle ust. Obč. zák., zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 2 ods. 1, § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z.) spotrebiteľskou zmluvou, pretože sa ňou právny predchodca žalobcu ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanej ako spotrebiteľovi, úver a spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené s úverom; zmluva bola uzavretá v rámci podnikateľskej činnosti veriteľa ako dodávateľa a žalovanou ako spotrebiteľom. Ide o tzv. formulárovú zmluvu, ktorá sa uzaviera vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ (žalovaná) nemohla jej obsah ovplyvniť. Z vykonaného dokazovania, zohľadniac procesnú pasivitu žalovanej, ktorá vecne namietala len neprimeranosť celkovej sumy úrokov, mal súd prvej inštancie za preukázané, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi právnym predchodcom žalobcu /bankou/ ako veriteľom a žalovaným, ako dlžníkom, v súvislosti s čerpaním a splácaním úveru na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 5.3.2010, predstavuje zmluvu o úvere, uzavretú stranami v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák. Medzi zmluvnými stranami vznikol záväzkovo-právny vzťah, podľa ktorého pôvodnému žalobcovi vznikla povinnosť poskytnúť žalovanej úver vo výške 5 900,- eur a žalovanej povinnosť splatiť úver podľa dohodnutých podmienok, a to formou pravidelných mesačných splátok v dobe od 5.4.2010 do 5.1.2016 vo výške 149,07 eur mesačne. Z dôvodu neplnenia dohodnutých podmienok žalovanou právny predchodca žalobcu ku dňu 16.5.2014 predčasne zosplatnil celý dlh podľa § 565 Obč. zák. a čl. 5. bod. 5.2 Obchodných podmienok pre úver - dostupná pôžička, pričom predmetný dlh vyčíslil na sumu 4.781,85 eur (dlžná istina 3.743,75 eur, úroky 963,55 eur, poplatky za upomienky 50,34 eur a poistné 24,21 eur). Podľa súdu prvej inštancie od tohto dňa vznikol žalobcovi voči žalovanej nárok na zaplatenie zosplatnenej istiny 4.731,51 eur (súčet dlžnej istiny 3.743,75, úrokov 963,55 eur, poistného 24,21 eur, poznámka odvolacieho súdu). Zohľadniac, že žalovaná po podaní žaloby uhradila 160 eur, súd prvej inštancie ju zaviazal na zaplatenie sumy 4.571,51 eur (4.731,51 eur - 160 eur) spolu s úrokom z omeškania 5% ročne (§ 517 ods. 2 Obč. zák., Nar. vlády SR č. 87/1995 Zb.) od 7.7.2018. Omeškanie s peňažným plnením súd prvej inštancie stanovil počnúc dňom nasledujúcim od doručenia žaloby žalovanej, keďže žalobca v konaní nepreukázal dohodu zmluvných strán o splatnosti zosplatneného dlhu, ani relevantné doručenie (§ 45 ods. 1 Obč. zák.) kvalifikovanej výzvy veriteľa dlžníkovi na splnenie dlhu (§ 563 Obč. zák.), v súlade s R 27/1977 (čl. 2 ods. 2 C.s.p.). Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 4.571,51 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 7.7.2018 do zaplatenia. S odkazom na § 232 ods. 2, 3 C.s.p. (správne ust. § 232 ods. 4 C.s.p., poznámka odvolacieho súdu) súd prvej inštancie umožnil žalovanej splniť peňažný dlh v mesačných splátkach po 80 eur, a to pod stratou výhody splácania v splátkach nezaplatením niektorej z nich v lehote splatnosti, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku.

4/ Súd prvej inštancie zamietol žalobcu v časti uplatnených zmluvných úrokov za obdobie od zosplatnenia (16.5.2014), t. j. aj v časti 3.549,33 eur a zákonných úrokov od zosplatnenia do 6.7.2018 a nad hodnotu 5% ročne. Ozrejmil, že v prejednávanej veci išlo o plnenie zo spotrebiteľského úveru, preto žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Poukázal na uznesenia ÚS SR IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.9.2012, ktorým Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998, 4 Obo 143/1998), ako aj na Stanovisko Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave č. 1/2019 týkajúce sa otázky platenia zmluvných úrokov z úveru po zosplatnení spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie zamietol žalobu aj v časti nároku na zaplatenie 50,34 eur s prísl. (poplatky za upomienky) argumentujúc, že žalobca v tomto smere nespĺnil povinnosť tvrdenia, keď takýto nárok v žalobe skutkovo nevymedzil; ďalej tým, že si nespĺnil dôkaznú povinnosť, keď z jeho listinných dôkazov nevyplýva vyhotovenie a

odoslanie „upomienok“ žalovanej, za ktoré požadoval zaplatenie poplatkov. Za upomienky súd prvej inštancie nepovažoval výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 16.5.2014, ani upozornenie - výzvu na splatenie dlžnej čiastky zo dňa 30.4.2014, nakoľko žalovaná suma nekorešponduje so Sadzobníkom poplatkov /napr. za 1. upomienka pri omeškaní splátky 9,96 eur, za 2. upomienka pri omeškaní splátky 24,90 eur, za upozornenie pred výzvou na splatenie úveru - poštovné v zmysle Tarify SP a.s., za výzvu na splatenie úveru 3,32 eur/. Podľa súdu prvej inštancie sú tieto dojednania nekalou obchodnou praktikou, pretože nejde o službu dodávateľa spotrebiteľovi, prípadne službu, súvisiacu s poskytnutím úveru v prospech spotrebiteľa, ale o správu vlastnej pohľadávky veriteľom, ktorá spotrebiteľovi žiaden benefit neposkytuje a veriteľ si výzvami v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Obč. zák. len plní zákonom stanovenú povinnosť /postup/ pre platnosť predčasného zosplatenia úveru.

5/ O čiastočnom zastavení konania v rozsahu 160 eur s prísl. súd prvej inštancie rozhodol podľa § 144, § 145 ods. 2 C.s.p.

6/ O trovách konania v späťvzatej časti súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 ods. 2 C.s.p. a z dôvodu procesného zavinenia žalovanej na čiastočnom zastavení konania (sumu 160 eur žalovaná zaplatila po podaní žaloby) priznal žalobcovi v tejto časti nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania vo veci samej rozhodol súd prvej inštancie s odkazom na § 255 ods. 1, 2 C.s.p. tak, že žalobcovi priznal v tejto časti nárok na pomernú časť náhrady trov konania, o ktorej výšky rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej dôvodiac „ Pre nevyčíslené pevnou sumou príslušenstvo, v časti ktorého úspech žalobca tiež čiastočne nemal platí, že : Pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, ak príslušenstvo (úrok z omeškania) žalobca nevyčíslil vo svojej žalobe (uznesenie NS SR 6ObO 243/2007 zo dňa 27.11.2008).

7/ O vrátení súdneho poplatku žalobcovi v späťvzatej časti 160 eur súd prvej inštancie rozhodol podľa § 11 ods. 3,4,6 zákona o súdnych poplatkoch č. 71/1992 Zb. v platnom znení.

8/ Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca a napadol ním jeho zamietajúci výrok čo do zamietnutého zmluvného úroku po zosplatení. Navrhla odvolaciemu súdu, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel. Namietala, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože z neho nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd prvej inštancie vychádzal, keď uzavrel, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Argumentovala tým, že uznesenie NS SR spl. zn. 4ObO 143/1998 nevyhovuje potrebám súčasného stavu, keďže po jeho vydaní došlo k vstupu SR do EÚ a následne k implementácii relevantných smerníc do nášho právneho poriadku, ďalej znením ust. § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a tiež rôznorodosťou rozhodovacej praxe súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov. V prípade zmluvného úroku zastáva názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie úveru. S poskytnutím úveru bol teda späť aj nárok žalobcu na zmluvné úroky (§ 503 ods. 3 Obch. zák.). Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatenie úveru, táto povinnosť trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Oba úroky teda môže veriteľ požadovať popri sebe, bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zosplatením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu ale k zmene jeho obsahu. Žalobca na podporu svojej odvolacej argumentácie poukázal najmä na rozsudky KS v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/13/2018 a KS v Prešove sp. zn. 11Co/22/2018.

9/ Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie aj žalovaná, a napadla ním jeho vyhovujúci výrok čo do splatnosti dlhu formou mesačných splátok, konkrétne v časti určenia výšky mesačnej splátky 80 eur v období do novembra 2020. Argumentoval tým, že poberá dôchodok vo výške 331,80 eur mesačne, pričom jej Sociálna poisťovňa na základe exekučného príkazu strháva z dôchodku sumu 63,14 eur a spláca ešte jednu pôžičku pre žalobcu vo výške 50 eur mesačne, a preto je pri splátke 80 eur mesačne

nezostane životné minimum. Z tohto dôvodu je do októbra 2020 schopná žalobcovi splácať po 65 eur mesačne.

10/ Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi oboch odvolaní (§ 379, § 380 C.s.p.) preskúmal rozsudok v napadnutých častiach, prejednal odvolania bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a zároveň, že odvolaniu žalovanej možno priznať úspech.

11/ K odvolacej argumentácii žalobcu odvolací súd uvádza, že odborná verejnosť, ani súdna prax doposiaľ nedospela k jednoznačnému a zhodnému záveru, či veriteľovi patria zmluvne dohodnuté úroky aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a preto ohľadom tejto problematiky nie je ani jednotná a konštantná judikatúra. Ani rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR nebola doposiaľ jednoznačne vyriešená otázka zjednotenia právnej problematiky nároku na úroky z omeškania a nároku na úroky (aspoň o tom odvolací súd nemá vedomosť). Odvolací súd preto vychádzal najmä zo zásady právnej istoty vyjadrenej v čl. 2 Základných zásad Civilného sporového poriadku, ktorý chráni hodnotu predvídateľnosti práva resp. súdnych rozhodnutí. Obsahom uvedenej zásady je, so zreteľom na závery vyplývajúce z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (porov. napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, II. ÚS 243/05) požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

12/ Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že za obdobie po zosplatnení úveru žalobcovi zmluvný úrok z nezaplatenej istiny neprináleží. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a potvrdzuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav však nastáva pri predčasnom a mimoriadne zosplatnenom úvere, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vr. úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V prípade, že nastane stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa vzniká protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy, nie však odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, t.j. stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov v zmysle spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Obč. zák. robí absolútne neplatnou. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods.2 Obč. zák. v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. č. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Obč. zák. a subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Obč. zák. (k tomu bližšie rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. 6. 2015 sp. zn. 6Co/190/2014). V danej veci vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru žalobkyni nepatrí. K obdobným právnym záverom dospel odvolací súd aj v rozhodnutiach sp. zn. 9Co 17/2018, 15Co 110/2018, 7Co 347/2017, 10Co 95/2018, 11Co/36/2015, atď. Pokiaľ ide o

namietané rozhodnutie obchodnoprávneho senátu NS SR sp. zn. 4Obo 143/1998 zo dňa 1.7.2000, ide o rozhodnutie vydané v začiatkoch právnej úpravy spotrebiteľského práva (odvolací súd nevidí relevantný dôvod, aby jeho závery neboli aplikovateľné aj v súčasnosti), podľa ktorého zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti dlhu je dlžník v omeškani a vzniká jeho povinnosť platiť úroky z omeškania. Odvolací súd dodáva, že dňa 20.2.2019 bolo z dôvodu rozdielov v rozhodovacej činnosti jednotlivých senátov na Občianskoprávnom kolégiu Krajského súdu v Bratislave prijaté zjednocujúce Stanovisko č. 1/2019, podľa ktorého, cit: "V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi".

13/ Ústavný súd SR v svojom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012 sa síce bezprostredne nevyjadril k právnej otázke nároku na zmluvné úroky po zosplatnení úveru, uviedol však, že „výklad obsiahnutý v namietanom rozhodnutí krajského súdu (išlo o rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co 30/2012-145 z 30.5.2012, poznámka odvolacieho súdu), ktorým zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke a rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti, považuje za ústavne akceptovateľný“.

14/ Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že pri zodpovedaní otázky, či veriteľ má v prípade omeškania dlžníka (spotrebiteľa) popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky zo spotrebiteľského úveru aj za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti celého úveru až do úplného vrátenia istiny, možno; za stavu chýbajúcej ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR k danej otázke; zabezpečiť dôsledné rešpektovanie zásady právnej istoty vyjadrenej v čl. 2 Základných zásad C.s.p. iba tak, že odvolací súd, resp. senát rozhodujúci v preskúmvanej veci, bude vychádzať z právnych záverov vyslovených v Stanovisku č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, a teda z toho, že v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru veriteľovi zmluvný úrok za dobu od okamihu zosplatnenia úveru do splatenia istiny nepatrí. Podľa názoru odvolacieho súdu je; za stavu názorovej nejednotnosti v danej otázke jednotlivých senátov Krajského súdu v Bratislave, existujúcej pred prijatím citovaného Stanoviska č. 1/2019; v záujme zabezpečenia právnej istoty všetkých dotknutých subjektov ako i naplnenia princípu predvídateľnosti rozhodovania znamenajúceho, že strany v spore môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako, nevyhnutné vychádzať z jednotných právnych záverov a prikloniť sa k právnemu názoru prezentovanému väčšinou odvolacích senátov na Krajskom súde v Bratislave vyjadrenom v prijatom Stanovisku a k argumentácii uvedenej v rozsudku na Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 56/2018, z ktorej tento právny názor vychádza. V súlade s vyššie prezentovaným právnym názorom je potom zrejmé, že vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru veriteľ požaduje okamžité zaplatenie úveru v celosti, čím dochádza k zmene úverového vzťahu a za danej situácie už nemôže požadovať zaplatenie zmluvného úroku po splatnosti úveru, pretože tá už nastala a vzniká mu nárok len na úrok do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. So zreteľom na uvedené odvolací súd považoval argumenty žalobcu, opierajúce sa tiež o ním citované rozhodnutia, ktoré dospeli k opačnému záveru, za nedôvodné.

15/ Pokiaľ ide o odvolanie žalovanej, odvolací súd sa zoberal otázkou výšky mesačných splátok 80 eur, ktoré boli určené súdom prvej inštancie.

Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou argumentáciou žalovanej, že súdom prvej inštancie určená výška mesačnej splátky 80 eur je neprimerane vysoká. Povolená výška mesačnej splátky je totiž výrazne nižšia ako pôvodná mesačná splátka dohodnutá v úverovej zmluve (149,07 eur), pričom v prípade takto stanovených splátok uhradenie dlhu bude trvať žalobkyni takmer 5 rokov, hoci pri riadnom splácaní by úver žalobcovi splatila už 5.1.2016. Dlžník musí mať aj vôľu svoj dlh riešiť a mal by sa zadlžovať úmerne svojim finančným možnostiam a majetkovým pomerom. Navyiac, z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalovaná mala v roku 2018 výšku starobného dôchodku 394,50 eur, z ktorej sumy spláca žalobcovi ďalší úveru po 50 eur mesačne a na základe exekučného príkazu jej Sociálna poisťovňa zráža mesačne

z dôchodku sumu 63,14 eur. Žalovanej tak pri splácaní úveru v stanovenej splátke 80 eur zostane mesačne suma 281 eur. Táto čiastka presahuje sumu životného minima 210,20 eur na jednu plnoletú fyzickú osobu stanovenú Opatrením MPSVaR č. 183/2019.

16/ Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, ako aj v napadnutej vyhovujúcej časti čo do splatnosti dlhu formou mesačných splátok vo výške 80 eur ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

17/ O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 C.s.p. a vzhľadom na čiastočný úspech oboch sporových strán v odvolacom konaní žiadnej z nich nárok na ich náhradu nepriznal. Ani jedna zo sporových strán totiž nebola v odvolacom konaní úspešná.

18/ Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).